

Rahi zindugoniji guštingir.

Marg Klara Setkinro az sahojli International komunisti qariy dar solli 76 solagi girifta bud. Zindugoniji Klara Setkin az avall quvoneş barojli xizmati guštini inqiloi ozodxohi solli rašid doda şuda bud. Qariy 50 solli hajoli ũ az jamaliyoli qariy inqiloi pur aud, ki in jamaliyoli tamomi zindugoniji ũro so laasli harakati rašidigilji Germaniya va sajnulxalqi saxt vosta mekunad.

Klara Setkin ki dar xonavodaji muasalmi xalqiji Saksoniya zolida şuda bud, az 20 solageş aa Leipzig rafta dar onço aa maklavi muasalmi daromad. Dar vaqti dar Leipzig audanaş Klara aa davraji emigranthoji (gurezhaji) stioşilji az Polşaji rusi omadagi qoş bud. Dar vaqti onho qali şistn daqli tezu ziraki ũ savat avallni marksisti girift. Dar inço ũ oo Oslp Setkin guftagi polşaki gureza ogno şuda va aa vostişilji ũ aa guštini harakati rašidigilji Rosi şilja ki in harakati nav aa vuçud omada istoda bud, çudo nazdik şud. Baadi az Germaniya padarqo karda şudani Oslp Setkin, Klara az pugli ũ aval aa Şveitsariya va baad aa Poris raft. Dar Poris ũ solhoji saxte az sar guzaron. Şavharas aa kusaliy nedavo giriftor şud, va Klara maşur şuda bud, ki barojli ũ va du baçeş onro xordand dardidhi karda va maqolahoji gazetiro torçima karda pul jovad.

Baadi dar solli 1889—um vafot joltani şavharas Klara az otli (sekor) şudani qonuni az bovati soşialistho istoj vaqti usuguzagho aud aa Germaniya gasti omad. U dar nagirioji „Litsa“ dar şulgart aa kor daromad. Dar solli 1892-jum ũ kori redaktiriji zurnali soşial—demokratiji harakati zanho—„Glejsgejt“ro aa gardani xudag girift cun redaktiriji zurnoi cun orator dūstod, Klara haminro vazilaji asosli xudag hisov mekard, ki aa zanhoji proletar huşu fikri sinfiro tarbiya dihad onhoro az taasiri harakati burjuaziji zanona dur nigoh dorad.

Klara Setkin dar zurnoi xud va dar maşurrahaji isjori xud masolaji tafiraji başni harakati proletari va harakati burjuaziji zanho budagiro so ravonij tu tezi zure kor karda buromad aud. In qajrali ũ aud, ki harakati proletariji zanho az xudi aval az harakati reformistiji burjuazii dur istoda bud va ham cunin in harakati cun jak qismi harakati umumiji rašidigilji dar safi peş istoda bud.

Klara Setkin aa faqat aa harakati sajnulxalqiji soşialistiji zanho rahu maşad nişon doda bud. Baalke ũ so qajrali isjore barojli pahmu cuqurtar şudani on harakati madad merason. U kori isjori pedagogi va taraijaji meguzaron, dar atroli zurnali xud davraji kalon korkunzahoro çama mekard, ki onho dar barovari in, aa tahil rahiariji ũ cun taşviquoteliho kor mekardand, dar başni proletarzanho kor meaurdand.

Zurnali „Glejsgejt“ so redaktiriji ũ to solli 1916—um ũrgani guštini sinfi şuda omad, ki dar in vaqt rahiariji soşial—demokratiji ki dar şavqi milltarist qarq şudand in zurnalo az dasti ũ zada giriftand.

Klara Setkin hamcunin dar soşiali harakati sajnulxalqiji zanho kori katonu çuvovgarinok meaurd. U taşkilotci va rahiari konferensijahoji zanho bud, ki in konferensijaho aa solli 1900—um sar karda dar Germaniya har2 sole jak nor so qismigiriji vakillhoji tamomi mamlakatho peş az siyexdhaji partijahoji soşial—demokrati çama meşudand.

Kotivoli jakumi sajnulxalqiji soşialistiji zanho taşkil şudan zamonho ũ sarkotivi in taşkilot saşlov karda bud. Baadise sol, dar tovisonli solli 1910—um, dar şahri Kopengagen konferensijaji dujumi sajnulxalqiji soşialistiji zanho şuda guzaşt, ki in konferensija so inistatvaji Klara Setkin razi 8—umi mart razi sajnulxalqiji zanho ealon karda şavad gufta qaror kard. Gar eande ki Klara Setkin az sari aval so tamomi qajrali isjoras xudagiro aa kori başni proletarzanho tamoman doda bud, amo dar barovari on, ũ dorkori inqiloi kunondani harakati sajnulxalqiji rašidigilji to rafta zijodtar taasir peşdo mekard. U dar soşial—demokratijaji Germaniya dar sahojli peş guštini umumiji doxili partijagi me istod.

Dar guštini aa muqoali reformizm va soşial imperializm, Klara Setkin aa Rūza Ljuxsemburg dast aa dast girifta merast, ki onhoro aa jak aumi dōstiji saxt aa jakdigiri başa aud. Harduji inho aa muqoali kōşihoji Bernştejn ki asoshoji marksizm vajron kardani şuda va aa vostişilji aa dast sinfi rašidigilji aa guštini barojli soşializm dur kaşidani şuda bud, guštini meaurdand dar un vaqte ki Kantiskij barojli olaş in guštino xomōş kunondan az hama vostişilji mumkinijatho munfiat auda va dar bovati masolaji diktaturaji proletarijagon gapi muasjan guftan mumkin nast gufta bud, mahz Klara Setkin bud ki dar bovati in masala so barahimiji va qatigilji tamom guštino sar karda aud.

Vaqte ki Eduard David Jaroqvardori tehrilajil Bernştejn aud,—dar jak qator maqolahoji dar zurnoi „Soşialistise monatelje“ navistageş az başni şuoroti diktaturaji proletarijatoromada bud, Klara Setkin dar zurnoi „Glejsgejt“ aa çuvovas maqolaj navist ki dar on nuqtaji nazari reformistho morali qulomho hast gufta nafirat kard.

Vaqte ki çang sar şud Klara Setkin az hama soşialisthoji Jevrūpoji Qjarni peştar, saaloqali burda şudagiro so proletarzanhoji mamlakathoji digar az sari nav barpo kardani şud. Barojli hamin maşad ũ dar solli 1915—um konferensijaji zanonaji Bernro çeq zad.

Baadi copa kardan pahm karda şudani manifesti Bern ũ aa mudali cand mah avoq karda bud. So hamrohij Rūza Ljuxsemburg va Frans mering ũ dar mohi iluli solli 1915 numeri jakumi „Internatsional“ guftagi zurnalo eurovard.

Vaqte ki dar Rosiya inqiloi zafaronaji proletari sarvar şud, Klara Setkin dar tarafi partijaji soşialistiji qahramon, dar tarafi rašidigilji inqiloi Rosiya çoji xudagiro ginit Klara Setkin az „soşiali spartakiho“ pajravona aa tarafi partijaji komunisti, aa Internatsional komunisti merast.

Dar kongresi dujumi Komintern, Klara Setkin qism girifta nametavonist cunki ũ aa rejxest saşlov karda şuda va bojad dafajaji aval dar onço suxan mekard. Dar reji xudag ũ so litfoql şuroji homdli sudani xudro eajon karda aa tarafoniji zarlar joltani diktaturaji proletarijatoromada gap meard. Dar mohi sentjabri solli 1920—um Klara Setkin sari aval aa SSSR omad.

Dar on vaqt, dar zoli Sverdlōf dar Kreml konferensijaji nubumi soşialistho guzaşt istoda bud.

Lenin, so qarşakanihoji zori vakillho dar guštini barojli ozodiji proletarijati xizmathoji avuzur karda gili ũro nişon doda guzaşt.

Dar kongresi sejumi Komintern Klara Setkin aa cileniji prezidumi IKKI saşlov karda şuda bud. Va to razi murdanuş cileni IKKI aud.

Faaloqali inqiloi Klara Setkin dar sahojli Komintern çudo avuzur va harakla bud. U qariy dar tamomi kongresho, dar tamomi maşlshoji mulimlarini komintern qism girifta va hama vaql dar muzokiraho faaloqali avuzure nişon medod.

Suxangilji oxirini ũ dar miljoni mardum dar ruzi 30—jumi avgusti solli 1932 şuda bud, ki ũ dar on vaqt aa tuhmati beşarmona va aa mekušem gufta dōqzadani faşistho, Klara Setkin cun cileni pirsoltarij rejštag onro kuşoda bud. Reji soşevūji xudro aa muqoali diktaturaji faşisti so çeqzanihoji olaşin barojli fronti jakqojagilji inqiloi tamom karda cunin gufta bud: „Man umed doram ki aa man soz l ruzi soşmonijero didan muşar meşavad, ki dar on ruz man cun vakilaji pirsoltarij siyexdi şurohoji Germanijaro kuşojam—xohişi oxirini Klara Setkin hamin bud. Klara Setkin so vuçude ki saxt nemor aud qariy noşino şudagi bud va solhoji barsoi aa çoji xovi kasali başa şuda bud, hato dar solhoji oxirin ham ũ dar harakati inqiloi rašidigilji qismi nazdiktarini megirift. Kitovi avuzurji oxirini ũ ki onro qariy tamom kardagi hast dar bovati muşlizatsiya karda şudani oomaji mihnatkasho barojli aa muqoali xatari çang va Interventsiya, xususan aa muqoali suporandagilji soşial—demokratiji guštini audan navista şudagi meşavad.

U, ki hama vaqt aa muqoali kasaliho guštini meaurd, aa dasti xudag varaş aa varaş kitovaşro tamom mekard, ki az har jak raşaji in kitovi şavqi çuvoniji soşevūşes, xohişi mihnatkashoro aa muqoali xatari çangli zidışiroji aa muqoali sişosati suporandagilji soşial—demokratiji girifta audani ũ dida meşavad.

Hato dar vaqti aa çoji xovi kasali eudanaş ham Klara Setkin aa hodişahoji dar Germaniya şuda istodagi so diqati maxsus nişon karda meşist. U barovarij komile doşt, ki inqiloi proletari aa soşioi diktaturaji faşisti zafar meşvad. Xususan ũ az bovati quranothoji terri faşisti qamxūri mekard.

Ba çuvovi dar peş diktaturaji faşisti sarxam kardani soşial—demokratijaji Germaniya, Klara Setkin çangli qatolje eajon kard, ki in çang hato dar soathoji oxirini peş az murdanaş diqatu havasi ũro aa xud mekaşid.

Kalimahoji oxirine ki ũ so dasti larzon navistagi hast, cunin mead: Vaqte ki soşli Fransiya Fransiski 1—um dar nazdi Pavija şikast xurda bud, ũ cunin navista bud: „hama qajr az şean barod raft“. Nazar aa in suxanhoji takavurona Internatsional dujum bojad cunin gijad: „Hama barod rafi, va aa hama peştar şaonu sarbalandiji barojli ozodiji proletarho, barojli ozodiji mihnatkasho dar çihoni kapitalisti guštini audan barod rafi“.

Taasiri Internatsional dujum aa ravşaniji tamom dar soşial—demokratijaji Germaniya dida şuda istodast (Tilgrot munda raftast). Hato to soati oxirini aumraş ũ inqiloi avuzure bud, ki barojli hama namuna aud.

Xajrxūşiji rabūciho ba vōzdi dūstdor

„Xohişi oxirini Klara—Germaniya joji şurojoro muqarar kardand—maşadl soşevūji oomaji miljoni mihnatkasho meşad.“

20—umi ijun şav tovut no çasadi Klara Setkin dar Maskov ovarda şuda va dar zoli kaloni Havliji Soljov monda şud. Vaqte ki aa soşiotho va dar idorahoji Maskov aa xuşisi barojli komunisti çihoni guštini kōhneji inqiloi va dōstdori oomaji miljonihoji mamlakati mo, xavari va fot joltani Klara Setkin xavar omad hamun zamon nazdi Havliji Soljov sadho hazorho va dahho hazor milnatkasho puşt aa puşt daroz şud çama şudand. Dar soati 4 ruz vakillhoji rašidigilji va mihnatkashoji Maskov barqoqhoji xud gati meomad şudand. Dahho hazor rašidigilji va mihnatkasho, gaştani tramvajro kov ravonda, tamomi kōşihoji dar hayotaki mekardagihoro pur kardand. U qator şuda, barojli so rafiqi guštini barason xajr xūşl kardan, az nazdi tovut guzaştand.

Hamegi aa jak ruz az zoli Kolonagi qariy 40 hazor odam guzaşt rafi kardand. Toşil Klara Setkin, ki on aa miljonihoji zoli mondi şudagi bud, guşlo purşud. Hai jak pañç minut qarovin eajigini ealiş karda şud.

Ba boloji tovut az SK VKP(e), MKP(e), SK kompartijaji Germaniya, Ispolkōmi Komintern, az SK Mezrapom, SK Ispolkōmi MOPR az Krupskaja—Vejanova, Elizard va, az Ispolkōmi Profintern, Sektriji zanhoji sajnulxalqiji IKKI, az rašidigilji rašidigilji ho, kolxozcizanho va digarho dastahoji gul monda şudand.

Dar soati 10—ju—15 minūti şad dar zoli Kolonagi daronadan to soati 9 saharro mana karda şud. 21—um ijun aa soati 11 va nimi ruz tovuti Klara Setkinro Genkeri, Katjajam, Kolard, Bela—Kun, Knorin, Valevskij va digarho barovardand.

Prosesi eazogi dar krematarija re kardand, ki dar onço dar soati 10—ju 15 minūt krematsijaji çasadi Klara Setkin guzaşt, daron komisiya megirondagi xesu favr va rafiqi ji rahmati qism giriftand.

Xohişi Klara—maşadl boşevūji mo meşad

SK Komsomōli Germaniya dar tilgromi dar Ispolkōmi Komintern ro kardages menavisa: vaqte ki me so hamrohi Rūza va Karl, va aa onho monand dar çuvonhoji Germaniya rahi aa muqoali davlat va reformizm guštini audanro nişon dōd va peş—peş qatorhoji on merastagi jakqoja şuda kor kardan, haq doşt namoro fikr mekunem, takavuri inqiloi moho megirad. Xohişi oxirini Klara, ki on az peştar hozir zijodti xohiş çudo mondagil hast, ki jamon maşadl boşevūji oomaji miljonihoji mihnatkasho Germanijaji şuroji muqarar kard şavad guftagi avuçuđ ovarda meşavad.

Sadoho az tamomi çihon.

Qariv tamomi gazethoij Fransija xavari az sov. ti valot joftani Klara Setkinro ba varaqi jakum copa kar. Bestarini gazet surahio ba targiçij holl Klararo çoj dodin.

Gazeti komunisiji Fransija, "Jumale" dar maqolaji Vajan Katurje dar tarixi harakati baxnuçiqilji rancihhoij Germonija rûi buzurgi Setkinro nişon doda meguzarad.

Az sovati gûştini qahramoniji partiji komunisiji Germonija ba muçilli diktatoraji faşisti burda istodadi, gufta guzasta Katurje menavist: Partijaji Klara, ki natsional—soçialistado onro qojiv mekunem gufta xata doda budand, istuqomat karda çiqşin burda taraçi karda istodast.

Kolxûzi Zelenski ba çeqzaniji kolxûzi Karl-Marks qati şud.

Xati kuçodaji kolxûzçihoji Karl-Marks ba xususî konkursi erigadahoji kordakaburodiji kolxûz baroji hosiloti balandi paxta intizomi mihiatro baland kardan, daromadî balandro ba dast darovardan, ba hama kolxûzçihoji Azijoji Mijona surovardageşro kolxûzi Zelenski bajni kolxûzçihoji xud kor karda buromad.

Kolxûzçihoji Zelenski in xatro maçul donista ba xud qavul kardan. Baroji boz ham corjakçigiriji soçialistçiro zûr kardan, hosiloti balandi paxtaro ba dast darovardan brigadiri 1 baroji piloni paxtasuporiro ba

Gazeti burzuaziji Cexoslavi "Ljudove Novini" az xususî valot joftani Klara Setkinro menavist: "Har jak odame, ki qadri darkori buzurg az tahil di çunsupori mekardagiro mefahmidagi bo burmati zûr ba boçioj gavrî Setkin sarageşro xam mekunad. Setkin orzuji purupuri xudro dar komunizm joft. Zaxafaji çajrat pajdo mekunondagi on baroji beqajrat darovardani proletarçai xelo kor kardari menoçad."

Taxmin tamomi gazethoij Avstrija xavari TASS az xususî valot joftani SETKIN dodageşro copa kard. Bestarini onho hamcunin zistu—zindugoni va eamaloti kori SETKINro nişon doda guzaştin.

120 parason içro kardan erigadaji №2-ro ba corjakçigiriji soçialisti çeq zad.

Brigadiri №2 ham in çeqzaniro ba xud qavul karda, baroji hosiloti balandi paxta, intizomi mihiatro zûr kardan, gardişi qatelo ba dast darovarda istodast.

Zarur hast, ki in du erigadahoji kolxûzi Zelenski voçivçijati ba xud qavul kardagiro içro karda, baroji copuçu ovdihoro ba sarvaças guzarondan guçitni davomdor barand.

K. M.

Bo vajron kunandahoji hosiloti balandi paxta zarbaji qateli zada şavad.

Dar kolxûzi Bedori ba 110 gektor xamin paxta korida şudagi hast, ki dar beştarini zaminhoij paxta ba vaçiqçigir kordan tuxmhoij xarabazju tarbuz korida şudagi hastand. Onho paxtaro zeru tang karda istodan, ki in dar hosiloti balandi paxta lad medihad.

Baroji nest kardani in palakho pravlenijaji kolxûz jak çand corasiniho dide soşad, ham, ki leklin rahdihanadahi in kor Anorquid Çuraçoj Nor-matuf va digarho itoaçat nakarda kor xudro davomkarda istodan.

Garcande ba vazilaji şuroji hosiloti Tuxtaquçil Mavlonquçil va brigadiri du j u m Quşqor Homituf xudro jake az paxtkorhoij kûhna hisov kunand ham, ki ba çaqmi paravleni ja xok zada in palakho zarar nadorad, paxtaciho jak di to xarabazju tarbuz

xurand guftan on palakho munda istodin.

In harakati onho hamtûr nişon medihad, ki piloni paxtasuporiro furâ ravanand, peşraviohoij kolxûzro az dast dihand.

Çajri in kolxûzçihoji dar maçiliçil uorimiji xud talav kardagi hastand, ki in palakho zaraxoçhi paxta hastan va az bajni majdoni paxta nest karda savand, leklin ba onho duç zada —Tuxtaquçil Mavlonquçil meçûjad, man, ki şuroji hosiloti hastan na korhoji man kor kolxûzçihoji nasoaçad şu mo az man zijod namedonelon.

Zarur hast, ki zudi qati az zaminhoij paxta hamaji palakhoij xarabazju tarbuzro nest karda on odamhoji saln ko rah doda istodagi zarabaji qateli zada şavad.

K.

Bedori xususî korhoij madani qadam ba peş monad.

Ravîçi korhoijçilimu madaniçil kolxûzi Bedori az ravîçi korhoij xoçagiji on dida noqanoçatbaç guzaşt istodast.

Cunonci, dar kolxûz toholero klua, cojxonaji surx, kitovxona, gazeti devori taşkil doda şudagi nest.

Ba masalaji az bajni kolxûzçihoji besavodiro barham zadan ba qadri darkori "kor guzbronda naşudast.

Dar kolxûz gazetu kitovhoij ba zvonni modari surovarda şudagi mavçud nestand.

Pravlenijaji kolxûz dar sovati taşkil kardani korhoijçilimu madani jagon corasinihoij eamali didagi nest.

Zarur hust, ki in tariçi kolxûzi kalon baroji korhoijçilimu madaniro ba rah mondan, besavodiro az bajni kolxûzçihoji barham zadan, hamaji mumkinijathoro fojda barad.

Behtar hast, ki baroji revuç dodani korhoij madaniçil eomavi, taşkil kardani klua, cojxonaji surx, kitovxona va digaraş dar kolxûz korkunl maxsus nigoh doşta şavad.

M. K.

Korhoij gazeti devoriro sust karda naşavad

Ba nazdi kolxûzi Zelenski agar çand vaçt peş gazeti devori taşkil şuda soşad ham, ki dar vaçthoji oxirin az boçioj naqç ahmijati nadodani sel-sovet va pravlenijaji kolxûz kor gazeti devori sust şuda omada istodad.

Aud. Dar natuajçi sust vudani korhoij gazeti devori ba in mudat dar kolxûz vaçlaçiohi novud şudani hayvonoti kori, intizomi milinat sust şudan, tan qidu xudtanqid kuniro tang kardan,

ba tarçibahoji kolxûzçihoji peşqadam digar kolxûzçihoro oşno kardan va digaru digaraş jagon kor eamali guzaronda naşudast.

Baroji ba harakat darovardani korhoij gazeti devoriji kolxûz ba nazdiki maçilisi umumiçi kolxûzçihoji şuda az 3—nafar alvorat redkalegija taşkil karda holekaji jak nûmer gazeti devori surovarda şud.

Lozim hast, ki redkalegijaji az nav

Ba maktavi eomavi—muçalimi savodnok doda şavad.

Intihongiçihoji ki dar respublika-hoji Azijoji Mijona dar maktavho guzaronda şudand, nişon dod, ki dar hamin sol nazar ba porsol maktavi eomavi dar rahi direktivhoij az xususî az naviji tamomi proçesi taallim surovardagiji partija muvafaqijathoji kalon ba dast darovardagi hastand.

Dar maktavho intizomi muçahkam şud, taallim ba rah monda şud, peşravitoriji talasaho zijod şud, xudi muçalimho naqzlar kor mekardagi şudand. Amo hanuz na dar hama maktavho ahvol kori naqç ba rah monda şudagi hast. Inro hamun intihongiçihoji va konferensijahoji rajûniçi dar jak qator çojho guzaronda şudagiji muçalimho nişon dodand.

Kameudaji asosiji maktav hamin memonad, ki maktav ba talas dar sovati masalahoij asosiji programaji maktav donişhoij qateli nadoda istodast. Savavi in na faqat dar xudi sistemaji taallimçiti va taşkilati proçesi taallim hast, ba ke dar in ham hast ki kvalifikatsiji (eomiliji) muçalim, xususan dar maktavi qişloç sust meoaçad.

Mo az sovati ahvoli maktavi qişloç ciro medonem? Jakum in, ki dar mudati tamomi sol maktavhoij eisiçore goho kor namekardand.

Magar dar rajûniçi az cunin voçlaçiohe kam audand, ki muçalimho in jo vaj savavhoro nahona karda rûzi daroz ba maktav nameomadand. In jakumas. Dujumas in, ki—muçalimhoij eisiçore kamsavodand.

Baroji maktavi qişloç masalaji daruçin masalaji kadrohoij muçalimhoij çihati siçosi va texniki savodnok budagi meoaçad, ki in muçalimho dar maktave ki binokorhoij çamajçiti se sinfi soçialistiro tajor mekunand, muçalimhoij haqiqi şuda tavonand.

Ba mo çudo naqç maçlum hast, ki muçalimhoij qişloç, ki savodi kalon siçosi nadorand va eisiçor vaçtho ba bajni muçalimhoij elementhoij sinfa ba mo çajri daromada istodin. Onho ba maktav ideoloçijaji zidiçuroji xudro kaşola karda ovardani va ba vosiçati hamin ba kori taraiçaji komunisiji bacaho zarar rasondani meşavand.

Savodi siçosiji muçalimi qişloç, baland bardostani daraçaji ideajçiji on teñirijaji marksisti—leninçiro jod giriftani on ana bojad dar asosi xudaş ba xudaş taallim giriftani muçalimi şuroji hamin istodast.

Toviston daromad. Hozir dar hamaço baroji az nav tajor kunondani muçalimhoi kurşu taşkil doda şuda istodin. Narkomprûs imsol baroji az nav tajor kunondani muçalimhoi kurşu bajni rajûniçi du maha jela mekunad. In kurşu ba muçalim dar sovati melûdikaji kori maktav donişhoij navdoda, donişhoij ûro dar zvonni modari va matematika mustahkam mekunand. Çajri az in, dar kurşu darsohoij siçosi ham guzaronda meşavand.

Amo in kam hast. Baroji in, ki muçalim kvalifikatsijaji xudaşro ealand karda va dar soçilnavi taallim baroji so donişhoij kalon korro das-tojav kardan tajor boşad, ki kurşu du maha kifoja namekunad. Voçivçij har jak muçalim va şarthoji avallni kor

ojandaji ba vosiçati xudtaallimçiri daraçaji madaniçi xudaşro baland bardostan hast.

Muçalimho ba otpusk meravand, eisiçore az onho ba kurşu va ba dümütdixho meravand.

Dar onço kitovxonaho hastand, ki dar in kitovxonaho har jak muçalim xonandaji faol şavad.

Çajri az in, dar har jak markazi rajûniçi kabineti partijaji taşviquçi-propogandisti mavçud hast, ki dar on xususan dar sovati masalahoij siçosi kitovhoij eisiçore mavçudand. Dar in kabinetho metûdisthoij maxsus kor mekunand, ki onho ba har jak muçalim baroji kitov çudo karda giriftan va ba xudi kitov xondan madadi kalon rasonda metavonand.

Dar barovari hamin, har jak muçalim bojad dar sovati masalahoij metûdisti, xususan dar sovati masalahoij taşkil kardani guzarondani dars dar sovati metûdhoijçilimu dodani in jo vaj distiplina (dars), va az sovati politixizatsija kitov jovad.

Zijod şudani donişhoij metûdi ba muçalim madad merasonad, ki on dar soli navti taallim koraro hamtûr girifta barad, ki ba kori aa 1 supurda şudagi eisiçortar "çuvovgar boşad."

Dar konferensijahoji rajûniçi muçalimho ki dar oxiri maj şuda guzaştand, beştarini muçalimho talav kardan, ki ba kori muçalimi dar maktav xususan, dar maktavi qişloç hamtûr muçalimhoje rah doda şavand, ki onho ozmda şudagi şuda, az çihati texnika va siçosati ba qadri darkori savodnok boşand. Va baroji bacahoji şuroji jod dodan huquçu doşta boşand.

Dar mudati toviston, ba asosi naçiqat tañiç kardan, muçalimhoij çajri va kamsavod berun karda şavand. Direktivçi partija va hukumat hamin xel hast.

Dar in kori buzurge ki Narkomprûs meguzaromad, bojad na faqat çamoçati partijaji va şurojiçi rajûniçi, ba ke darnavaçti jakum xudi muçalimho ham qism girand.

Ba asosi tanqid va xudtanqid-kunl eomaji muçalimho bojad muçalimhoij noçov, kamsavod jo çajri sinçiro maçlum karda maktavro az onho ozod kunand.

Baroji in vazilaji ahmijati buzurgi siçosi doştagiro içro kardan tamomi muçalimhoro muçalimçizatsija kardan darkor hast.

Vazilaji muçalim cunin hast, ki û bojad kvalifikatsijaji (daraçaji eomiliji) xud va daraçaji ideajçi—siçosiji xudro baland bardorad, ki ne in jagon muçalim maktavi şuroji sunjodkunandaji haqiqiji maktavi politexniki şuda nametavonad, ki in maktav binokorhoij kalon şuda istodagiji soçializmro ba ilbohni komunisiji taraiç medihad. Ba muçalim baroji içro kardani in vazifa madadi harçoniva rasondan vazilaji tamomi taşkilothoji rajûniçi meoaçad.

Ozod.

Baroji behtar kardani taaminoti talasaho.

Sovpartskûli şahri Buxoroji Kûhna baroji dar soli ojanda taaminoti talasaho o behtar namudan az 4,55 gektor majdon alvorat koram taşkil namud, ki dar on in tariçi koramho karda şudagi meoaçad: 0,5 gektor pijoz, 0,8 gektor mandûra, 1 gektor xarabazju tarbuz, 1,5 gektor moş, 0,5 gektor kunçil, 0,25 gektor lavlav, 0,25 gektor savzi.

Talasaho so faoçilijati zûr majdohoji koremi xudro terkardanasomada istodin. Hozir na copuçu daromad baroji daraçaji hosilotho baland bardostan har xel corasinihoij agromçil guzaronda istodin.

Majmajçil.

çihon
stdor
Germon
kardand
majçil
soşad.
no ças
ovarda
ilji Soç
bu sano
ar xus
güçing
çori eom
xavari
avar om
Soçia
nazor m
aroz ş
rûz va
çihoji M
meoaç
çihon va
xov na
dar har
kardand
qu guç
az naz
oli Kolo
izaştia
on bam
bud. a
çinutç
şud.
KP(a), M
Germon
SK Mez
az Krup
az, az Is
hoij baj
ho rauç
digarç
nd.
minutç
dan to ş
şud, 21-
çiz toviç
m, Kolar
çikij va d
matirija
r soati K
çasadi K
komisija
va rafiq
naqsad
meoaçad
ja dar til
nintern
te ki m
Karli, v
onhoij G
aviat va
nişon do
n merafi
haq doş
kaburi in
çitçi oxir
ozir zijod
st, ki jae
li eoma
natkoşo
arar kar
çud ova
H NAT.
(864)

Taraqi kardani bunjodijati muzeji dar Uzbekiston.

Cand ruz pes konferensiyaji respublikonij muzeji, ki un baholati Komiteti ilmiy nazi SIK UzSSR audagi ceq zada sudagi aud, korro tamom kard. Konferensiya rahhoji ba ajanda dar Uzbekiston, taraqi kardani bunjodijati muzejro nison dod.

Pes az hama, baroji ba kor muzeji doim pironona rebari kardan ro ilhiyot kardan konferensiya ba nazdi Narkompris tashtl karda sudan muzeji markoziji usuliji maxsusro zarur donist. Vazifaji avallai in orga in nav uchti korhoji hama muzejhoji muzotiro auran tamoni idorahoji muzejro talis karda va dar respublika shakhoji muzejhoji istuqomat karda istodagiro aniq kardan mevasad.

Dar vaqti hozira dar Uzbekiston hamegi 10 muzejo mavjud hastand. In gumeris chdo ham kam hast.

Az hamin savay, par vaqthoiji nazdiktarin dar Uzbekiston bunjodijati muzejli panjsoaji dujum sar mevasad. Konferensiya dar navvati avai 3 muzejhoji bajni rajni—dar Bek—Budi, Fermez va Xorazm, ba asosi

muzeji Xivini tashtl karda sudanastro zarur donist.

Oqir az in, dar Andijon, Marqelon, Sahrisavz, Jangi-Jai va digar rajnhoji markazi 12 muzejhoji rajni bunjod karda mevasand.

Baroji kadrhoji korkunhoji muzejro zur kardan dar hamin sol kuma 30 odam, bestarin az milathoji mahall, na kurshoji aspirantiji nazdi muzejhoji markazi dar Maskov va dar Leningrod nudagi rohi kardanas taxmin karda sudagi hast.

Baroji dar muzejo kori ommaviji silosiro zur kardan gurohoji chamalajli silosi bunjod karda mevasand, ekskurshohoro ba tarqiq pironi ilhiyot karda sudanastro tashtl karda mevasad, ba maqsadi muzejhoji az eksponatho pur kardan ba coj dodani eksponathoji nav nison doda suda istodast.

Baroji davomat kunandahoji tanhojro nazqz ilhiyot kardan, kionho ommaji asosiji davomat kunandahoji muzejhoji tashtl medihand, diqati maxsus monda mevasad.

Sojuzi muorifparvarho sifri kantruliro sarpur kard.

PANCSANBE. Az tarali komssudi rajni dar sojuzi muorifparvarhoji Qara Darjo ba mavlaqi 28 hazor sum zafam podpisga guzarondan sifri kantrulit doda suda aud.

Sifri doda sudagi holekaj ba 100 parason sarpur karda sud; hama cilenhoji muorifparvarho jak to ham namonda xudro ba zafami panjsoaji dujum navisondand. M. Jusubul.

Milatchi va jahudibadinho ba chuvogari kasida sudand.

„Bajroqi Mihnati“ madad dod.

Dar numeri az 24-umi moji soli 1933-juni „Bajroqi Mihnati“ so sarlavhoji „Mo az kantrulit komissijaji Samarqand talav mekunem, ki ba Proxoruti milatchi coreji qatol inad“ jak meqola buromadada aud. Barovari in maqolaro shonidan, on tasdiq suda, hoz jak candtoji digar fakti destahoji milatchigiji jahudibadin va xudtaaminkuni roji kor karda sudand, ki dar on masalaho na jak Proxoruti, balke dumca va tarafdorhoji on Pitkin va Marudifhoji milatchi ham qism girifta audin.

Onho baroji taaminoti rabucigiro vajron kardan, harakat karda, dojmo har xel vajronkorho mekardin va xususan Pitkin va digarho ba vaqti vazilahoji xizmati xudro ba co ovar dan eadmaikuragi karda rabucihoji milathoji mahali izeaku, jahudihoro azov doda onhoro hacimu mazoq mekardin.

Az rabucihoji jahudiji izeakho knis-kahoji non medodagiro girifta 5 ruz-4 ruz nigoh dosta, onhoro ba acer „tugri“ mesinonem gufta, surda ba oxiri acer monda, dar baaze vaqtho zadagi ham hastand va ba nalcaji to tungkunhoji onho dar eajni 5 mohi 600 nafar rabucihoji milathoji mahall korro partofa suromada rafagi mevasand.

Oqir in Proxoruti kadru korkunhoji aktivi izeaku jahudihoro dida natayonista dojmo onhoro mazoq karda ba onho hugum mekardast.

Inho aporali taaminoti rabucigiro „sohivi“ karda xudtajorkuniji produkti savzaji saqalotro vajron kardagi hastand, ki ba natija oxsonaji faarlik xelo ba ahvolhoji ead giriftor sud.

Pitkin va Proxoruti har ruz az Martinut (mudiri tarjaki non medodagi) ba kniska non megiriftin, ki ba natija 450 kilogram noni rabucicho kam omada baratar karda sudast.

Jak qalam, in ki onho mexostin, ki kirdorhoji xudro guzaronda az faarlik milathoji mahallro eeron kunand, va taaminoti rabucigiro vajron karda dar eajni onho qanqol pajdo kunand.

Sudi shuroji hamaji in ahvolhoro ba vaqti mudofiaaji xud roji kor kard va dar oxir ba onho cunin cazoho dodanro zarur jott.

1. Pitkin 6 sola dar lager ba taki nazorat korl maqauri farmojida savad.

2. Dar Proxoruti incunin 6 sola dar lager xizmati maqauri farmojida savad.

3. Va Martinut baroji 450 kilogram nonro novud kardagez va haqi rabucihoro baratar kardagez 5 sola dar lager xizmati maqauri farmojida savad.

In qarori sudro rabucicho durust hisov kerdand.

B. Kurajuf.

Maalumoti TASS.

21 umi ijuni kunsuli japoni chanoi Ota nazdi nojiji komisarjati xalqiji korhoji xoriqa rafiq Sokolnikov omada va az nomi hukumati Japonija maalumot dod, ki vakili Manczou go

xususi KVZD guftu sunid kardan kunsuli Manczou go dar Japonija audagi Minisjivan va Vifse-ministeri minidatli Manczou go—Cvici—Oti—Xasi taain karda sudagi hast.

Qisloqi Ispani dar otaqi shurishoji dehqoni.

Porta. Dar Ispanijo cirkevhoji monastihoro noz az sari nav dar giriftand. Shurishoji dehqonho avqizur qati dar tamoni mamakat pahm suda cerlo bashoji durro girifta istodast.

Dehqonhoji shurish kerdagi—batakrho, kameanqalho, onhoje ki na vaqti reatini respublikoni, cun vaqti monarxi borin glifiori zulmu cavr hastand, zaminhoji pomechkhoro tale karda zaminho, hajvonotho va aizolu ajnoshoji onhoro sohiv suda istodin.

Dar ruzhoji oxirin matbuoti xoriqa az xavarhoji vohimanoki navl shurish kerdani dehqonho pur hast.

Vohimaji umumi auruzojaro az novati dar Ispanijo voqlahoji guzasta istodagi pesonasaxti „Tajms“ dar Jake az numerhoji oxirini xud in xel gufta meguzarad:

„Dar vaqti hozira,—gazet menavisad,—bajni zaminidoro va dehqonhoji nomason na rasatho (ispolshikho) suromadagi hast harakati qangi haqiqi guzasta istodin.

Hukumat qisloqro az laskarho va gvardijaji grazdoni pur kardast, ki onho so qatorl pomechkhoni pulimajho va bumaaho qati harakati shurishchoro shonish mekunem gufta bazafardna qajrat karda istodin.

Dar rajni Sevillabaji shurishcho va laskarho zano-zani Candin ruz kasol jott. Lekin „Maten“ vohimanok nison doda meguzarad, ki „Shurisho dar bajni rabucihoji Sanoatli jormandi zur pajdo karda istodin.“

Az ruzi xavarhoji matbuoti fransuzi medodagi dar rajni Barselon rabucihoji atjadli zandarmahoro sejar roq karda tavonistagi ba hamroji dehqonhoji shurish kerdagi qati sudin. Dar viloyati Korduv dehqonhoji bestarin qisloqho oxranaji pomechkhoro sejar roq karda, zamin va tamoni asbovu aifolhoro ba dast darovardin. Ba rizogilji umumi zamin bajni ispolshikho va batakrho taqsim karda suda aud. Xudi hamin borin hajvonotho va asbovu ajnoshoji pomechkhoro taqsim karda suda audand.

Dar Agvilard Seg. t 400 ispolshikho az militho jaroqdor suda nazdi po-

mechki mahall omada ruzigohoji qarzdorhoro novud kardin. Dar Kastelen cavallaji dehqonho dar alinoji sudi mahall, ki dar ongo kori jak ispolshiki nalugho va pulli igoraji zamin nadodagiro sangida istoda sudan, omadand.

Vaqie ki sardori sud korro nas mekunam guft, oro so hamroji prokurur va cilenhoji sud basta, xua zada va naod alinoji sudro suzondand.

Dar baaze cojhoji Kataloni dehqonho munisipalitethoji mahallro suzondin. Ba nazdiki hukumati Ispanijo az ruzi talavi pomechkhoro dar qisloqho garnizunhoji gvardijaji grazdoni zifod kard. Dehqonhoji hajramondagi zudi qati az incho aurovardi sudan laskarhoro talav kerdand: vaqte ki hukumatdorhoji mahall inro ba vuqod namealjorem guftand, dehqonhoji milithoju bumaaho qati jarogdor sudagi, saldothoro sejarokarda va az qisloqho onhoro haj kerdand.

Harakati az bolt zamin sudagi dar Kataloni tez sudanl maxsusiro sohiv sud.

„Tajms“ menavisad,—parlament Katalonsqajli az voqlaaho tarsidagi, baroji dehqonho sarolathoji savuk pajdo mekardagiro az tarali igoramonhoji ucastkahoji zaminl nazar karda meguzarad. Sohivhoji zamin manifest aurovardin, ki dar on projekthoji qonuniji parlament taklif kerdagi noaadli meoqand gufta guzasta va dar onho mo itoat namekunem gufta ealon mekunad.“

Pomechkhoni gurg ba ekspeditstjehoji cazodihandaji nav tajori dida, barhazarangiji xudro zur karda istodin. Dar in kor onho az tarali hukumat, ki aloji on se nafar sotsial fashistho hastand, jordami mukamal dida istodin. Amo xavarhoji oxirini az bovatl dar Sevil, Kolduv va Kataloni shurishoji dehqon ruz dodagi az in bovat lojqanda avvar mekunonand, ki jagon quvatho ham harakati zurl tavonidori inloiaaji mihnatkashoji qisloqi Ispanijero nigoh dosta name-tavonand.

Tasviquoti fashisti dar xoriqa.

Berlin „Rote-faneji“ Vena xavar medihad, ki „sojuzi mafkurahoji germoniro dar xoriqa pahm mekunonda gi“ baroji dar xoriqa tasviquoti natsional sotsialisti guzaronda mebudagi ba sumaji du million marka fond chdo karda sudanastro qaror kard. Baroji cagmro pagonidan fond „Iundl nafaxohi Rozenberg“ non monda sudast.

Zurnalisti Anglija Sid nison medihad, natsional—sotsialistho tasviquoti qajratnokro na ki faqat dar Avstirija

taraji doda istoda asoand, balke ham cunin dar Sveysarija, Cexo—Slovakija, mamlakathoji Prisahtijakliju Skandinavi, dar Gollandiya, Ljuksemburg va digarash tasviquoti taraji doda istodin.

Dar hamaqi jacejkahoji natsional—sotsialisti bunjod suda istodin, ki onho baroji in mamlakatho bo Germanija sojuz sudan „harakati xalqro“ bojad ba vuqod aurovand.

Durust kardani oqalat.

Dar gazet N123 (862) az 22—juni ijuni soli 1933 dar varaqi 2 dar sutunl dujumi so sarlavhaji „Maalumoti xususi rafiq kori copuq dar respublikahoji Azloji Mitjona“ dar raqaji 20—um „SK VKP(a) va Sovner kumi itilof mudati oxirini ead kerdani copuqi jakunro ba 10—umi ijuni nison dodagi hastand“ navista sudagiro in mazmun „mudati oxirini aud kardani“ xonda savad.

2) Dar varaqi 4—um so sarlavhaji

„Az nazarguzaroniji voqlahoji bajnulkalqi“ dar sutuni 1—um, raqaji 8—um „in qajratl mamlakathoji tarforini kapitalisti“ navista sudagiro, in mazmun „in qajratl mamlakathoji zaratini kapitalisti“ xonda savad.

3) Dar hamin maqola dar sutuni 2—jum raqaji 30—jum „aalohajhoi bajnulkalqiro sutun mekunad“ navista sudagiro, in mazmun „aalohajhoi bajnulkalqiro sutun mekunad“ xonda savad.

Redakturi chuvogver A. SAJIDUF.

Отв. редактор А. Сандов

ADRESI REDAKSIJA:

Toshkent Kucali Artopola pereutiki Zavodskij № 7. Telefonl redaksijski 31-6/2 kantira 31-582

Narxi gazet:

1 sol 12 sum, 6 moha 8 sum, 3 moha 3 sum.